

การจัดการความรู้
แนวทางปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ
(Best Practice)

เรื่อง ขั้นตอนการติดตั้งเครื่องปรับอากาศในสถานที่ราชการ

จัดทำโดย แผนกไฟฟ้าและเครื่องกล กผค.ชย.ทร.

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

แบบรายงาน แนวทางปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ชื่อผลงาน ขั้นตอนการขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศในสถานที่ราชการ

คำสำคัญ การขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศ หมายถึง การเสนอขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศใหม่ หรือการขออนุมัติติดตั้ง/ขอเบิกเครื่องปรับอากาศทดแทนของเดิมที่ได้รับการอนุมัติจำหน่าย

1. เกริ่นนำ

1.1 กระบวนการ/วิธีการดำเนินงานในอดีต

การขอติดตั้งเครื่องปรับอากาศของหน่วยงานต่างๆ ในกองทัพเรือ เป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของแผนกไฟฟ้าและเครื่องกล กองแผนและโครงการ กรมช่างโยธาทหารเรือ ซึ่งเป็นหน่วยที่รับผิดชอบในการเสนอขออนุมัติฯ โดยในขั้นตอนการเบิกจ่าย หรือการขออนุมัติฯ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การติดตั้งเครื่องปรับอากาศที่กองทัพเรือและสำนักงบประมาณกำหนด ซึ่งหลายท่านยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามที่ถูกต้อง ที่ผ่านมามีการขอเบิกยืมเครื่องปรับอากาศไปจำนวนมากทำให้ศูนย์ต้นทุนเครื่องปรับอากาศ อยู่ในความรับผิดชอบของกรมช่างโยธาทหารเรือมีวงเงินสูง ในบทความนี้จะอธิบายถึงขั้นตอนและวิธีการที่ถูกต้องในการขออนุมัติติดตั้ง/ขอเบิกเครื่องปรับอากาศใน ๒ ลักษณะ กล่าวคือ ขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศให้กับอาคารหรือห้องที่สร้างขึ้นใหม่ และขออนุมัติติดตั้ง/เบิกทดแทนของเดิมที่รุจำหน่าย

1.2 สภาพทั่วไป

ปกติเครื่องปรับอากาศที่ติดตั้งอยู่ตามอาคารหรือห้องต่างๆ ในอาคารของกองทัพเรือ นั้น ส่วนใหญ่ได้มาพร้อมกับการก่อสร้างอาคาร เนื่องจากเครื่องปรับอากาศได้ถูกออกแบบรวมไว้ด้วยแล้ว และในขั้นตอนการก่อสร้างอาคารต้องเสนอ ทร.ขออนุมัติแบบ ตีบทที่และประมาณการงานก่อสร้างอาคารนั้นๆ ก่อน ซึ่งรวมถึงการอนุมัติแบบและประมาณการงานเครื่องปรับอากาศไปในคราวเดียวกัน และเมื่อมีการสร้างอาคารแล้วเสร็จจนถึงขั้นการรับมอบอาคาร หน่วยใช้ประโยชน์อาคารจะต้องเสนอขอขึ้นทะเบียนครุภัณฑ์ให้กับเครื่องปรับอากาศนั้นๆ ต่อกรมช่างโยธาทหารเรือ กรณีเครื่องปรับอากาศดังกล่าวชำรุด และไม่สามารถซ่อมทำให้คุ้มค่าได้ หน่วยจะต้องรายงานการซ่อมทำให้หน่วยเทคนิคพิจารณาและขออนุมัติจำหน่ายเครื่องปรับอากาศของเดิมนั้นก่อน จึงจะขออนุมัติติดตั้งทดแทนของเดิมได้ โดยจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การติดตั้งเครื่องปรับอากาศที่กองทัพเรือ และสำนักงบประมาณกำหนด ส่วนการจำหน่ายเครื่องปรับอากาศของเดิมก็ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.3 ลักษณะสำคัญของวิธีหรือแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ

1.3.1 การขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศสำหรับอาคารที่ก่อสร้าง หรือปรับปรุงหรือสร้างห้องขึ้นมาใหม่

1.3.2.การขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศ เพื่อทดแทนของเดิมที่รุจำหน่าย

1.4 วัตถุประสงค์ของวิธีหรือแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ

1.4.1 เพื่อให้หน่วยใช้งานหรือเจ้าหน้าที่ที่จะต้องเสนอขอติดตั้งเครื่องปรับอากาศเข้าใจและทราบถึงวิธีปฏิบัติในการขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศตามขั้นตอนที่ถูกต้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.4.2 เพื่อลดภาระในศูนย์ต้นทุนครุภัณฑ์เครื่องปรับอากาศของกรมช่างโยธาทหารเรือ

1.5 เป้าหมาย

1.5.1 ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- จำนวนและวงเงินของเครื่องปรับอากาศที่อยู่ในระบบศูนย์ต้นทุนลดลง

1.5.2 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ระดับความพึงพอใจในขั้นตอนหรือกระบวนการติดตั้งเครื่องปรับอากาศตามขั้นตอนที่ได้กำหนด

- ร้อยละของความพึงพอใจของหน่วยที่ได้รับการบริการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ

2. ลำดับขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมพัฒนา Flow Chart (แผนภูมิ) ของวิธีหรือแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ

2.1 ขั้นตอนการขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศ กรณีเป็นการติดตั้งใหม่

ขั้นตอนที่ 1 หน่วยเสนอ ทร. (ผ่าน กบ.ทร.) เพื่อขออนุมัติหลักการติดตั้งเครื่องปรับอากาศก่อน หรือในกรณีที่มีแบบและประมาณการแล้ว สามารถขออนุมัติหลักการ แบบและประมาณการไปในคราวเดียวกันได้

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อ ทร.อนุมัติหลักการให้ดำเนินการแล้ว กผค.ชย.ทร. เสนอเรื่องให้ กอบ.ชย.ทร.สำรวจ จัดทำแบบและประมาณการราคา พร้อมคำนวณค่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้งานต่อปี

ขั้นตอนที่ 3 กผค.ชย.ทร.เสนอบรรจุไว้ในแผนประจำปี หรือ เสนอขออนุมัติแบบและประมาณการ พร้อมขอรับการสนับสนุนงบประมาณ (เสนอ ทร. ผ่าน กบ.ทร.) ไปในคราวเดียวกัน

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อ ทร.อนุมัติแล้ว กผค.ชย.ทร.เสนอให้ กพสด.ชย.ทร. ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง เพื่อให้ดำเนินการติดตั้ง กรณีเป็นงานซื้อเครื่องปรับอากาศขนาดเล็กซึ่ง กงค.ชย.ทร.สามารถดำเนินการติดตั้งได้ ก็ให้ กงค.ชย.ทร.ดำเนินการ กรณีเป็นงานซื้อเครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ หรืองานจ้างที่เกินขีดความสามารถของ กงค.ชย.ทร.ก็ให้ดำเนินการว่าจ้างภาคเอกชน

ขั้นตอนที่ 5 หน่วยผู้ใช้งานดำเนินการขอขึ้นทะเบียนครุภัณฑ์เครื่องปรับอากาศ โดยเสนอมาที่ ชย.ทร. และ กผค.ชย.ทร. (แผนกส่งกำลังบำรุง) ดำเนินการกำหนดหมายเลขทะเบียนครุภัณฑ์แล้วแจ้งให้หน่วยผู้ใช้ทราบ

2.2 ขั้นตอนการขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศ กรณีเป็นการติดตั้งทดแทนของเดิม แยกออกเป็น ๒ กรณี

2.2.1 กรณีเบิกเพื่อติดตั้งทดแทนของเดิม กรณีนี้ขนาดเครื่องปรับอากาศต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงประเภทและขนาด มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หน่วยใช้งานมีบันทึกเสนอขอเบิกเครื่องปรับอากาศทดแทนของเดิม โดยแนบเอกสารดังนี้

- บันทึกที่ ทร./ชย.ทร. อนุมัติจำหน่าย
- ใบเบิก/ผลึกใช้

ขั้นตอนที่ 2 กผค.ชย.ทร.เสนอ ชย.ทร. เพื่อขออนุมัติเบิกจ่ายเครื่องปรับอากาศ

- ให้ กพสค.ชย.ทร.เบิกจ่ายเครื่องปรับอากาศให้แก่หน่วยใช้งาน
- ให้ กงค.ชย.ทร.และ กงฟ.ชย.ทร.ดำเนินการติดตั้ง

ขั้นตอนที่ 3 หน่วยใช้งานเสนอขอขึ้นทะเบียนครุภัณฑ์เสนอมาที่ ชย.ทร.

2.2.2 กรณีเบิกเพื่อติดตั้งทดแทนของเดิม กรณีนี้เครื่องปรับอากาศมีการเปลี่ยนแปลงประเภทและขนาดไปจากเดิม มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หน่วยเสนอความต้องการมาที่ ชย.ทร. เพื่อขอติดตั้งเครื่องปรับอากาศโดยขอเปลี่ยนแปลงประเภทและขนาด

ขั้นตอนที่ 2 กอบ.ชย.ทร.พิจารณาความเหมาะสม พร้อมจัดทำแบบและประมาณการ รวมทั้งคำนวณค่ากระแสไฟฟ้า เสนอมาที่ กผค.ชย.ทร.

ขั้นตอนที่ 3 ชย.ทร. เสนอ ทร. เพื่อขออนุมัติแบบ และประมาณการ พร้อมขอรับการสนับสนุนงบประมาณไปในการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อ ทร.อนุมัติแบบและประมาณการ พร้อมงบประมาณแล้ว

ขั้นตอนที่ 5 กผค.ชย.ทร.เสนอ ชย.ทร. เพื่อขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้างเครื่องปรับอากาศ

- ให้ กพสค.ชย.ทร.ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง
- ให้ กงค.ชย.ทร.และ กงฟ.ชย.ทร.ดำเนินการติดตั้ง แล้วแต่กรณี

3. ผลการดำเนินการ เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนของ Best Practice แล้ว ชย.ทร.และ ทร.จะได้รับประโยชน์ดังนี้

3.1 ทำให้เกิดความเข้าใจของผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุมัติติดตั้ง/การเบิกเครื่องปรับอากาศไปในแนวทางเดียวกัน

3.2 ทำให้เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติ ตั้งแต่ขั้นตอนการเสนอขออนุมัติจำหน่าย จนถึงขั้นตอนเสนอขออนุมัติแบบและประมาณการราคาต่อ ทร.

3.3 ทำให้ลดปริมาณเครื่องปรับอากาศในศูนย์ต้นทุนของ ชย.ทร.จากเดิมที่เคยใช้วิธีเบิกยืม

4. บทเรียนที่ได้รับ

4.1 เมื่อหน่วยใช้งานหรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขออนุมัติติดตั้ง/ขอเบิกเครื่องปรับอากาศ ได้เรียนรู้แนวทางปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้จัดทำขึ้น จะทำให้มีความเข้าใจในกระบวนการ และสามารถถ่ายทอดให้กับผู้ที่มาปฏิบัติงานในภายหลังได้อย่างรวดเร็ว

4.2 ทำให้ลดระยะเวลาในการถ่ายทอดงาน รวมทั้งการปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขออนุมัติติดตั้งและขออนุมัติจำหน่ายเครื่องปรับอากาศ และเป็นแนวทางเดียวกันทั้งหมด

4.3 ทำให้ลดความผิดพลาดในการเสนอเอกสารในขั้นตอนต่างๆ

5. ปัจจัยความสำเร็จ

เนื่องจากการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสนอขออนุมัติจำหน่ายและขออนุมัติติดตั้ง/ขอเบิกเครื่องปรับอากาศ มีขั้นตอนหลายขั้นตอน และจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การติดตั้งเครื่องปรับอากาศที่ ทร. และสำนักงานงบประมาณ กำหนด รวมทั้งการขออนุมัติจำหน่ายตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น เมื่อผู้ปฏิบัติหรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ เป็นอย่างดี ทำให้สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นนวัตกรรมให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานรุ่นหลังๆ ได้อย่างถูกต้อง ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

6. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ และรางวัลที่ได้รับ

- ไม่มี

7. ภาคผนวก (ระเบียบที่เกี่ยวข้อง)

7.1 หลักเกณฑ์ว่าด้วยการติดตั้งเครื่องปรับอากาศในสถานที่ราชการที่ ทร. และสำนักงานงบประมาณ กำหนด

7.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ประกวดบทความ

โครงการการจัดการความรู้ของกรมช่างโยธาทหารเรือ

เรื่อง หลักเกณฑ์การติดตั้งเครื่องปรับอากาศในสถานที่ราชการ
ตามที่แนวทางกองทัพเรือและสำนักงานประमाणกำหนด

จัดทำโดย แผนกไฟฟ้าและเครื่องกล กผค.ชย.ทร.

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

หลักเกณฑ์การติดตั้งเครื่องปรับอากาศในสถานที่ราชการของกองทัพเรือ

บทนำ

กองทัพเรือ และสำนักงานงบประมาณได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติในการติดตั้งเครื่องปรับอากาศในสถานที่ราชการ โดยได้กำหนดแนวทางการติดตั้งเครื่องปรับอากาศในอาคารและห้องต่างๆ จำนวน ๒๔ รายการ หากกองทัพเรือได้ติดตั้งตรงตามที่กำหนดไว้ไม่ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากกระทรวงกลาโหม และไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณ แต่หากเป็นการติดตั้งเครื่องปรับอากาศที่นอกเหนือจากอาคารหรือห้องที่กำหนดไว้ เมื่อ ทร.อนุมัติแบบพร้อมประมาณการไว้แล้วให้เสนอกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากกระทรวงกลาโหม และขอทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณต่อไป บทความนี้จะอธิบายให้ทราบถึงอาคารและห้องต่างๆ ที่สำนักงานงบประมาณกำหนดให้ใช้ในส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม เพื่อใช้ประกอบในการเสนอขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศในส่วนของกองทัพเรือต่อไป

อาคารและห้องใช้งานต่างๆ ที่อนุมัติให้ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ

1. อาคารที่ทำการ

- 1.1 ห้องทำงานหัวหน้าหน่วยระดับหัวหน้ากองขึ้นไป
- 1.2 ห้องประชุมระดับกองขึ้นไป (หัวหน้าหน่วยอัตราชั้นยศนาวาเอกพิเศษ)
- 1.3 ห้องรับรองระดับกองเรือ หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- 1.4 ห้องพิพิธภัณฑ
- 1.5 อาคารสถานที่ราชการที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในชุมชนใหญ่ การจราจรหนาแน่นเป็นบริเวณที่มีมลภาวะมากและมีระดับความดังของเสียงรบกวนจากภายนอกสูงสุดในช่วงปฏิบัติงานเกินกว่า 55 เดซิเบล

2. อาคารยุทธการ การฝึก และศึกษา

- 2.1 ห้องยุทธการ
- 2.2 ห้องเตรียมพร้อมนักบินและเตรียมบิน
- 2.3 ห้องฝึกที่ติดตั้งอุปกรณ์ทางไฟฟ้า-อิเล็กทรอนิกส์ (เช่นห้องฝึกด้วยเครื่องวัดประกอบการบิน (Simulator) ห้องฝึกโยโร ห้องฝึกป้องกันความเสียหาย)
- 2.4 ห้องเรียน ห้องสัมมนา ห้องทดสอบภาษาและห้องสมุด

3. อาคารปฏิบัติการ

- 3.1 ห้องชุมสายโทรศัพท์อัตโนมัติ
- 3.2 ห้องเก็บและซ่อมเครื่องวัดหรือเครื่องทดสอบ PMEL
- 3.3 โรงฝนแรงบังคับความถี่
- 3.4 ห้องปรับสภาพแวดล้อม

- 3.5 ห้องคอมพิวเตอร์ และเกี่ยวกับกรรมวิธีข้อมูล
  - 3.6 ห้องเก็บฟิล์ม ล้างฟิล์ม ผลิตภาพ และแปลความถ่ายภาพ
  - 3.7 ห้องเก็บแม่พิมพ์แบบ กระจกพิมพ์ กระจกแม่พิมพ์ น้ำยาพิมพ์แบบ และผลิตภัณฑ์แม่พิมพ์แบบ (ห้องเขียนแบบ)
  - 3.8 ห้องติดตั้งเครื่องอิเล็กทรอนิกส์
  - 3.9 ห้องเก็บวัสดุและเคมีภัณฑ์ที่จำเป็นต้องควบคุมอุณหภูมิหรือความชื้น
  - 3.10 ห้องเก็บและซ่อมอาวุธจรวด ที่ต้องควบคุมอุณหภูมิ
  - 3.11 ห้องซ่อมและประกอบอาวุธระเบิด
  - 3.12 ห้องบันทึกเสียง (Studio)
  - 3.13 ห้องรับ-ส่งวิทยุ
  - 3.14 ห้องผลิตและเก็บแบตเตอรี่
4. โรงพยาบาลหรืออาคารเสนาธิการ์
- 4.1 ห้องใช้และปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่าตัด
  - 4.2 ห้อง ไอซียู. หรือห้อง ซีซียู.
  - 4.3 ห้องรอดูอาการ (Observation)
  - 4.4 ห้องพักผู้ป่วยพิเศษ หรือป่วยด้วยโรคหัวใจสมอง
  - 4.5 ห้องทดลองหรือปฏิบัติการ ตรวจ วิจัย ที่ต้องควบคุมด้วยแสง เสียง อุณหภูมิ ความชื้น หรือป้องกันการกระจายของรังสีและเชื้อโรค (เช่นห้องใช้ตรวจ ทดลอง และวิจัย ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ ห้องตรวจวิจัยทางด้านจุลินทรีย์ พยาธิ ชีวะเคมี คลื่นหัวใจ สมอง โรครตา โรคหู คอ จมูก เอกซเรย์)
  - 4.6 ห้องปรับความกดอากาศ
  - 4.7 ห้องเก็บเลือด ยา และเซรัม
  - 4.8 ห้องตรวจโรค

บทสรุป

การติดตั้งเครื่องปรับอากาศนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้นี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก่อน แล้วให้ขอทำความเข้าใจกับสำนักงานงบประมาณเป็นกรณีๆ ต่อไป สำหรับ การจัดทำบทความนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการเสนอขออนุมัติติดตั้งเครื่องปรับอากาศของกองทัพเรือต่อไป